

## Két nap Szent Gellérttel

Az évfordulók segítenek bennünket, hogy ne feledkezzünk meg azokról, akik valóban megérdemlik e megemlékezést. Kilencszázötven évvel ezelőtt támadták meg a pogány magyarok Gellért csanádi püspököt. Vérént ontotta, életét adta a magyar népért, példájával bemutatta, milyen erőt ad a keresztény hit annak, aki valóban odaadta életét Krisztusnak.

Az ünnepelés régóta meg nem történt szép eseménye volt Szegednek, ugyanis a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola és a Hittudományi Főiskola tanárai és növendékei együtt ünnepeltek. A közösen előkészített előadások segítettek megismerni, megérteni jellemét, munkásságát, a magyarokért aggódó és dolgozó életét. Személye több okból fontos és „beszédesebb” ma is, nekünk is. Csak egy-kettőt emelek ki: fiataljaink elé olyan hiteles egyéniségeket kell állítanunk, akik életéből eszményt találhatnak. Gellért ilyen volt. Nem ingadozó, hanem valódi nemes jellem. Idejét kihasználta, még az utazásain is kocsin közlekedett, hogy tudjon útközben olvasni. Az ország ügyei épp úgy érdekelték, mint egyházmegyéje feladatai. Szent Istvánnak segítője volt, tudását nemcsak Imrének adta át, hanem István király munkásságát is készségesen segítette. De ha a haza azt kívánta, a méltatlan, gyilkos királynak is fejére olvasta az igazságot és megtérésre szólította! Oktatta nemcsak Imrét, hanem – később híres iskoláján keresztül – a jelentkező papnövendékeket is, a fiatalokat, akik a jövőben a megyék előljárói lehetnek. Szerette és megbecsülte az akkori magyar kultúra gyümölcseit. Legyen az a malmot hajtó asszony éneke, vagy a nép szokásai. Értéket meglátó és megbecsülő, erre nevelő ember volt. Mindez ma is az egyik legfontosabb kellene, hogy legyen kicsinyekben, nagyokban, vezetőikben és beosztottakban.

Eszményünk a kereszténység igaz élésében. Nem tett mást, mint amit tanított. Szava és élete összhangban volt és ennek a mércéje az evangélium, Krisztus tanítása. Kemény és határozott, ha az országról, közjóról, Krisztus ügyéről van szó. De irgalmas a botladozók felé, sőt könyörgőre is fogja a dolgot, a király előtt is, ha botladozó híveiről van szó. Az életét kioltó gyilkosoknak viszont maga bocsát meg, mint Krisz-

tus tette a kereszten. Jelleméhez, önformálásához az erőt az imádságból és a szentmiseáldozat Krisztusából meríti. Tiszta, büntelen, imádságos, önmegtágadó, fegyelmezett, szerető szívű. Nem ilyen jellemekre volna ma is szüksége nemzetnek, egyháznak egyaránt!?

Eszmény – gondolom – tudása értékesítésében. Tudományos felkészültsége vitán felül álló, de ezt értékesíti is. Nemcsak a király vagy a megyék vezetőinek nyújtott tanácsaival, hanem e tudásból fakadó és ezt átélte, gyakorolt igehirdetéseivel. Lelkes és tiszta hitet nyújtó beszédei hatására sokan térnek meg, keresztkednek meg. Van azonban szélesebb körű felhasználása is tudásának: levelezés, méginkább könyve vagy könyvei. Egyet módunkban van ismerni, másokat csak töredékekben. A Három Ifjú Énekéhez írt „tanulmánya” jelzi, hogy az akkori „utazási”, „levelezési”, „könyvterjesztési” körülmények között is kora tudományának jó ismerőjével állunk szemben. Nemcsak ismeri, hanem a hit világának tiszta megőrzésében, s közben szinte misztikus megélésében járatos és erre segíti olvasóit is. Azt hiszem e tulajdonsága sem lebecsülendő ma, amikor annyi ál- vagy féltudományos mű jelenik meg akár a hittudomány, akár a világi tudományágak mindegyikén. Az alapos tudásra, a helyes megértésre, az erkölcsös hozzáállásra ezzel is lehetne valóban minden mai tudománnyal foglalkozó embernek példaképe.

Magyar, bár nem itt született. Szent, bár pogány világba jön, és nehéz az életszentségben előrehaladni közöttük, de neki sikerül. Tudós, bár nem könnyű a korszerű dolgokhoz hozzáférni, mégis kora tanult és tanító embere. Jellem, akkor is, amikor könnyebb lenne érvényesülnie „diplomatikus hajlékonysággal és hazugsággal”. Keresztény és így él, akkor is, ha ez életébe kerül.

Jubileumunk egyéniségére felhívta figyelmünket. Jó lenne tanulni tőle, eszményképünké választani és a magunk életében a mai körülmények és követelmények között élni azt, amit ő tanított és bemutatott életével.

Szeged, 1998. január 5.

*Gyulay Enidre*  
szeged-csanádi megyéspüspök